

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 192 (XXXVI) — Nr. 39

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 17 ianuarie 2024

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
2.685/2023. — Ordin al ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației privind modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației nr. 649/2022 pentru aprobarea Schemei de ajutor de stat „Sprijin acordat pentru implementarea Planului național de redresare și reziliență în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență — PNRR/2022/C10 — Fondul Local — promovarea infrastructurii de reîncărcare pentru vehicule electrice”	2–5
6.768/2023. — Ordin al ministrului educației pentru aprobarea Metodologiei de acordare a creditelor transferabile în învățarea pe tot parcursul vieții	6–10
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 81 din 11 decembrie 2023 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	11–16

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI

ORDIN

privind modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației nr. 649/2022 pentru aprobarea Schemei de ajutor de stat „Sprijin acordat pentru implementarea Planului național de redresare și reziliență în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență — PNRR/2022/C10 — Fondul Local — promovarea infrastructurii de reîncărcare pentru vehicule electrice”

Având în vedere prevederile Regulamentului (UE) 2020/2.094 al Consiliului din 14 decembrie 2020 de instituire a unui instrument de redresare al Uniunii Europene pentru a sprijini redresarea în urma crizei provocate de COVID-19 și ale Regulamentului (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență, cu modificările și completările ulterioare,

luând în considerare prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 178/2022, cu modificările și completările ulterioare, prevederile Hotărârii Guvernului nr. 209/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, cu modificările și completările ulterioare, precum și prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 173/2022 privind stabilirea unor măsuri necesare pentru îndeplinirea jaloanelor și țintelor din Planul național de redresare și reziliență aferente componentei 3 — Managementul deșeurilor, componentei 10 — Fondul local, componentei 11 — Turism și cultură, componentei 12 — Sănătate — Investiția 12. Dezvoltarea infrastructurii spitalicești publice — obiective de investiții cu contracte de lucrări în derulare încheiate cu Compania Națională de Investiții C.N.I. — S.A., componentei 14 — Buna guvernare și componentei 15 — Educație, precum și pentru completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 143/2023,

ținând cont de modificările aduse prevederilor art. 36a „Investițiile în infrastructura de reîncărcare sau de realimentare accesibilă publicului pentru vehicule rutiere cu emisii zero sau cu emisii scăzute” prin Regulamentul (UE) nr. 1.315/2023 al Comisiei din 23 iunie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat și a Regulamentului (UE) 2022/2.473 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, precum și de prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere:

— Referatul de aprobare nr. 231.308 din data de 8.12.2023 al Direcției generale implementare Plan național de redresare și reziliență;

— avizul Consiliului Concurenței, comunicat cu Adresa nr. 17.534 din 14.12.2023;

— prevederile art. 6 alin. (1) și ale art. 12 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 212/2020 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări prin Legea nr. 109/2021,

în temeiul art. 12 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 477/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și administrației emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa la Ordinul ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației nr. 649/2022 pentru aprobarea Schemei de ajutor de stat „Sprijin acordat pentru implementarea Planului național de redresare și reziliență în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență — PNRR/2022/C10 — Fondul Local — promovarea infrastructurii de reîncărcare pentru vehicule electrice”, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 398 din 26 aprilie 2022, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La capitolul I, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Ajutoarele pentru investiții în infrastructura de reîncărcare sau de realimentare sunt compatibile cu piața internă în sensul art. 107 alin. (3) din tratat și sunt exceptate de la obligația de

notificare prevăzută la art. 108 alin. (3) din tratat, sub rezerva îndeplinirii condițiilor stabilite în Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, cu modificările ulterioare.”

2. La capitolul II, după litera g) se introduce o nouă literă, litera g¹), cu următorul cuprins:

„g¹) Hotărârea Guvernului nr. 209/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de

urgentă a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, cu modificările și completările ulterioare;”.

3. La capitolul II, după litera j) se introduce o nouă literă, litera k), cu următorul cuprins:

„k) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 173/2022 privind stabilirea unor măsuri necesare pentru îndeplinirea jaloanelor și țințelor din Planul național de redresare și reziliență aferente componentei 3 — Managementul deșeurilor, componentei 10 — Fondul local, componentei 11 — Turism și cultură, componentei 12 — Sănătate — Investiția 12. Dezvoltarea infrastructurii spitalicești publice — obiective de investiții cu contracte de lucrări în derulare încheiate cu Compania Națională de Investiții C.N.I. — S.A., componentei 14 — Buna guvernanta și componentei 15 — Educație, precum și pentru completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 143/2023.”

4. La capitolul III, litera l) se modifică și va avea următorul cuprins:

„l) stație de reîncărcare — o unitate formată din două puncte de reîncărcare, alimentate de același punct de livrare din rețeaua publică de distribuție. Stația de reîncărcare va permite încărcarea simultană la puterile declarate;”.

5. La capitolul III, litera m) se modifică și va avea următorul cuprins:

„m) infrastructură de reîncărcare — o instalație fixă sau mobilă care furnizează energie electrică vehiculelor sau echipamentelor terminale mobile sau echipamentelor mobile de handling la sol;”.

6. La capitolul III, după litera m) se introduc două noi litere, literele m¹) și m²), cu următorul cuprins:

„m¹) echipamente mobile de handling la sol — echipamente mobile utilizate în activitățile de servicii conexe transportului aerian sau maritim;

m²) echipamente terminale mobile — echipamente mobile utilizate pentru încărcarea, descărcarea și transbordarea mărfurilor și a unităților de încărcare intermodale, precum și pentru deplasarea mărfurilor în interiorul unei zone terminale;”.

7. La capitolul III, literele q) și r) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„q) punct de reîncărcare lentă — punct de reîncărcare pe termen lung sau peste noapte, care permite încărcarea în curent alternativ la o putere de 22 kW a vehiculelor electrice;

r) punct de reîncărcare rapidă — punct de reîncărcare pe termen scurt, pe traseu, care permite încărcarea în curent continuu cu o putere de minimum 50 kW a vehiculelor electrice;”

8. La capitolul III, după litera r) se introduce o nouă literă, litera r¹), cu următorul cuprins:

„r¹) reîncărcare inteligentă — operațiune de reîncărcare în cazul căreia intensitatea energiei electrice furnizate bateriei este ajustată în timp real, pe baza informațiilor primite prin intermediul comunicațiilor electronice;”.

9. La capitolul III, litera t) se modifică și va avea următorul cuprins:

„t) intensitatea ajutorului — valoarea brută a ajutorului exprimată ca procent din costurile eligibile, înainte de deducerea impozitelor sau a altor taxe. Costurile eligibile se susțin prin documente justificative clare, specifice și contemporane cu faptele. Taxa pe valoarea adăugată percepută pentru costurile sau cheltuielile eligibile care sunt rambursabile în temeiul legislației fiscale naționale aplicabile nu este luată în considerare la calcularea intensității ajutorului și a costurilor eligibile;”.

10. La capitolul III, după litera t) se introduce o nouă literă, litera t¹), cu următorul cuprins:

„t¹) vehicul nepoluant — în ceea ce privește vehiculele rutiere ușoare: un vehicul nepoluant, astfel cum este definit la art. 4 pct. 4 lit. a) din Directiva 2009/33/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea vehiculelor de

transport rutier nepoluante, în sprijinul unei mobilități cu emisii scăzute, cu modificările și completările ulterioare;

în ceea ce privește vehiculele rutiere grele:

— până la 31 decembrie 2025, un vehicul greu cu emisii scăzute, astfel cum este definit la art. 3 pct. 12 din Regulamentul (UE) 2019/1.242 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 de stabilire a standardelor de performanță privind emisiile de CO₂ pentru vehiculele grele noi și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 595/2009 și (UE) 2018/956 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Directivei 96/53/CE a Consiliului;

— până la 31 decembrie 2025, un vehicul nepoluant, astfel cum este definit la art. 4 pct. 4 lit. b) din Directiva 2009/33/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și eficiente din punct de vedere energetic, cu modificările ulterioare, și care nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului (UE) 2019/1.242;”.

11. La capitolul III, după litera w) se introduce o nouă literă, litera w¹), cu următorul cuprins:

„w¹) demararea lucrărilor — demararea lucrărilor de construcții în cadrul investiției sau primul angajament cu caracter juridic obligatoriu de comandă pentru echipamente sau oricare alt angajament prin care investiția devine ireversibilă;”.

12. La capitolul III, litera x) se modifică și va avea următorul cuprins:

„x) procedura de ofertare concurențială — este concepută astfel încât să asigure concurența efectivă în cadrul procedurilor de ofertare și implică îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

— este un proces de ofertare deschis, bazat pe criteriile de selecție și de eligibilitate clare, obiective, transparente și nediscriminatorii, definite ex ante, în conformitate cu obiectivul măsurii, și publicate cu cel puțin șase săptămâni înainte de termenul-limită de depunere a cererilor, pentru a permite o concurență efectivă;

— asigură participarea unui număr suficient de UAT-uri pentru a asigura o concurență efectivă;

— ajutorul se acordă pe baza ofertei inițiale prezentate de solicitant. Valoarea solicitată a ajutorului de stat, calculată prin raportare la contribuția proiectului la obiectivele de mediu ale măsurii (capacitatea fiecărei unități de reîncărcare), va avea o pondere de minimum 70% din criteriile de selecție utilizate pentru clasificarea ofertelor și, în cele din urmă, pentru alocarea ajutorului în cadrul procedurii de ofertare concurențiale. Aceste criterii de selecție se vor referi și la alte aspecte privind obiectivul măsurii (de mediu, geografice, tehnologice și de amplasament, legate de potențialul turistic);

— este exclusă ajustarea ex post a rezultatului procedurii de ofertare (cum ar fi negocierile ulterioare privind rezultatele ofertării);”.

13. La capitolul III, după litera x) se introduce o nouă literă, litera y), cu următorul cuprins:

„y) operator al stației/stațiilor de reîncărcare — întreprindere/operator economic care va opera stațiile de reîncărcare și care va fi aleasă/ales prin procedură de achiziție publică, în baza Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare.”

14. La capitolul IV, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul în care o întreprindere își desfășoară activitatea atât în sectoarele excluse menționate la lit. a), b) sau c) ale alin. (1), cât și în sectoarele care intră în domeniul pescuitului și al acvaculturii, prezenta schemă se aplică ajutoarelor acordate pentru aceste ultime sectoare sau activități, cu condiția ca furnizorul să se asigure, prin mijloace corespunzătoare, precum separarea activităților sau o distincție între costuri, că activitățile desfășurate în sectoarele excluse nu beneficiază de ajutoarele acordate în conformitate cu prezenta schemă.”

15. La capitolul V, alineatul (4) se abrogă.

16. La capitolul VI alineatul (2), litera e) se modifică și va avea următorul cuprins:

„e) nu fac obiectul unui ordin de recuperare neexecutat în urma unei decizii anterioare a Consiliului Concurenței, a unui alt furnizor de ajutor de stat sau a Comisiei Europene, prin care un ajutor de stat a fost declarat ilegal și incompatibil cu piața internă, creanța nefiind integral recuperată, inclusiv dobânda aferentă.”

17. La capitolul VII, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Ajutoarele prevăzute la prezentul capitol se acordă în cadrul unei proceduri de ofertare concurențiale, astfel cum este definită la cap. III lit. x).”

18. La capitolul VII, alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(5) Este eligibil proiectul care îndeplinește următoarele condiții:

— alinierea obligatorie a investițiilor la planul de mobilitate urbană durabilă/planul integrat de dezvoltare durabilă/planul urbanistic general aprobat sau în curs de elaborare;

— asigurarea acoperirii cu servicii de mobilitate în zona funcțională și periurbană;

— asigurarea prioritizării și promovării transportului public în traficul local prin planificarea benzilor preferențiale și a benzilor de autobuz pe arterele cele mai frecventate/aglomerate;

— stațiile de reîncărcare propuse vor asigura publicului accesul permanent și nediscriminatoriu (24 de ore/zi, 7 zile/săptămână);

— prin implementarea proiectelor se va asigura un minimum de locuri de parcare cel puțin egal cu numărul punctelor de reîncărcare solicitate, destinate exclusiv încărcării autovehiculelor electrice;

— aceste infrastructuri vor fi puse la dispoziția utilizatorilor interesați, în mod deschis, transparent și nediscriminatoriu;

— beneficiarul este obligat să asigure funcționarea infrastructurii cel puțin 5 ani de la finalizarea investiției, chiar dacă operarea stațiilor este transferată unui terț;

— solicitantul va respecta obligațiile prevăzute în PNRR pentru implementarea principiului «Do No Significant Harm» (DNSH) («A nu prejudicia în mod semnificativ»), astfel cum este prevăzut la art. 17 din Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2.088. Pe toată perioada de implementare a proiectului solicitantul va include măsuri sau instrumente prin care să se asigure de respectarea principiului «Do No Significant Harm» (DNSH) la nivelul proiectelor.”

19. La capitolul VII, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(6) Lucrările eligibile ce vor fi finanțate prin prezenta schemă se încadrează în criteriile de eligibilitate stabilite în ghidul solicitantului aferent C10 — Fondul Local, Investiția 1.3, după cum urmează:

— sunt eligibile punctele de reîncărcare lentă a autovehiculelor electrice cu o capacitate de 22 kW și punctele de reîncărcare rapidă a vehiculelor electrice cu o capacitate minimă de 50 kW;

— asigurarea de către UAT a terenului necesar amplasării punctelor de reîncărcare a vehiculelor electrice — domeniul public sau privat al UAT;

— asigurarea funcționării stațiilor de reîncărcare a vehiculelor electrice.”

20. La capitolul VII, după alineatul (7) se introduce un nou alineat, alineatul (8), cu următorul cuprins:

„(8) În cazul în care se acordă ajutoare pentru dezvoltarea noii infrastructuri de reîncărcare care permite un transfer de energie electrică cu o putere de ieșire mai mică sau egală cu 22 kW, infrastructura trebuie să fie capabilă să suporte funcționalități de reîncărcare inteligentă.”

21. La capitolul VIII, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Ajutorul de stat se acordă numai pentru construirea și instalarea unei infrastructuri de reîncărcare accesibile publicului și care oferă utilizatorilor acces nediscriminatoriu, inclusiv în ceea ce privește tarifele, metodele de autentificare și de plată, precum și alți termeni și alte condiții de utilizare. Taxele percepute de la alți utilizatori decât beneficiarul sau beneficiarii ajutorului pentru utilizarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare corespund prețurilor pieței.”

22. La capitolul VIII, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Costurile eligibile sunt costurile aferente achiziției de echipamente, lucrărilor de amenajare a terenului, construirii, montării și branșării echipamentelor, inclusiv instalației de utilizare, și instalării infrastructurii de reîncărcare. Acestea pot include costurile infrastructurii de reîncărcare în sine, instalarea componentelor electrice, precum și echipamentele tehnice, lucrările de geniu civil, adaptările terestre sau rutiere conexe, costurile de instalare și costurile suportate pentru obținerea autorizațiilor aferente — costuri de proiectare și asistență tehnică, inclusiv costuri privind studii de specialitate, avize, acorduri, taxe, costuri de proiectare pentru instalația de racordare.”

23. La capitolul VIII, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) Operatorii infrastructurii de reîncărcare care oferă sau permit plăți pe bază de contract pentru infrastructura lor nu fac discriminări între furnizorii de servicii de mobilitate, de exemplu prin aplicarea unor condiții de acces preferențial sau prin diferențierea prețurilor fără o justificare obiectivă.”

24. La capitolul IX, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(1) Prezenta schemă de ajutor se aprobă prin ordin al ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației și se aplică de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la epuizarea bugetului alocat, dar nu mai târziu de 31.06.2026.

(2) Plata ajutorului se efectuează până la data de 31.06.2026, în limita bugetului alocat.”

25. La capitolul IX, alineatul (3) se abrogă.

26. La capitolul XI, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Bugetul alocat prezentei scheme în perioada 2022— iunie 2026 este 214,5 milioane euro, respectiv 1.055.919.150 lei, luând în considerare cursul InforEuro aferent lunii mai 2021 de 1 euro = 4,9227 lei. Alocarea bugetului pe surse de finanțare este următoarea:

a) fondurile europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență (CUE): 165.000.000 euro;

b) fonduri publice naționale (CN): 49.500.000 euro.”

27. La capitolul XI, alineatele (2) și (3) se abrogă.

28. La capitolul XIII, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Furnizorul ajutorului de stat lansează procedura de ofertare concurențială pentru selecția proiectelor ce vor beneficia de finanțare. Criteriile de selecție și de eligibilitate sunt obiective, clare, transparente și nediscriminatorii, definite ex ante și publicate cu cel puțin șase săptămâni înainte de termenul de depunere a candidaturilor.”

29. La capitolul XIII, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(6) În cadrul Grilei de evaluare tehnico-economică, valoarea solicitată a ajutorului de stat, calculată prin raportare la capacitatea fiecărui punct de reîncărcare, va avea o pondere de minimum 75% din criteriile de selecție. Suplimentar, criteriile de selecție țin cont de următoarele condiții:

1. criterii geografice — solicitantul trebuie să se încadreze în tipul de beneficiar eligibil (rangul UAT-ului), în baza numărului de utilizatori preconizat a folosi aceste infrastructuri;

2. criteriile privind protecția mediului înconjurător — în sensul în care sunt selectate UAT-urile în funcție de gradul de poluare;

3. criteriile privind potențialul turistic și valoarea culturală, în sensul prioritizării proiectelor în localitățile cu potențial turistic;

4. criteriile tehnologice și de amplasament — sunt prioritizate proiectele care prezintă un plan de acțiune prin care sunt stabilite locurile de amplasare și capacitatea punctelor de reîncărcare:

— se asigură un minimum de locuri de parcare cel puțin egal cu numărul punctelor de reîncărcare aferente stațiilor solicitate, destinate exclusiv încărcării vehiculelor electrice;

— asigură accesul permanent și nediscriminatoriu al publicului la stațiile de reîncărcare instalate prin proiect;

— asigură că 25% din numărul de puncte de reîncărcare a vehiculelor electrice au o capacitate minimă de 50 kW.”

30. La capitolul XIII, alineatul (7) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(7) Ajustările ex post ale rezultatului procesului de evaluare (cum ar fi negocierile ulterioare privind rezultatele licitației sau raționalizarea) sunt excluse, pentru a nu submina eficiența rezultatului procesului.”

31. La capitolul XV, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) La data acordării ajutorului, furnizorul schemei va informa beneficiarii, în scris, cu privire la cuantumul ajutorului acordat în baza prezentei scheme și caracterul acestuia, cu menționarea reglementărilor aplicabile, verificând respectarea plafonului și a intensității impuse de legislația Uniunii Europene.”

32. La capitolul XV, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Raportarea și monitorizarea ajutoarelor acordate în baza prezentei scheme se fac în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare, respectiv ale dispozițiilor Ordinului președintelui Consiliului Concurenței nr. 441/2022 pentru punerea în aplicare a Regulamentului privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat și *de minimis*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 422 din 2 mai 2022.”

33. La capitolul XV, alineatul (7) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(7) Ministerul dezvoltării, lucrărilor publice și administrației, în calitate de autoritate responsabilă cu implementarea prezentei scheme, are obligația de a transmite Consiliului Concurenței toate datele și informațiile necesare pentru monitorizarea ajutoarelor de stat la nivel național, în formatul și în termenul prevăzute de Regulamentul privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat și *de minimis*, pus în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 441/2022, precum și datele și informațiile necesare pentru întocmirea inventarului ajutoarelor de stat și *de minimis* și a rapoartelor și informărilor necesare îndeplinirii obligațiilor României în calitate de stat membru al Uniunii Europene. Erorile constatate de furnizor și corecțiile legale, anulările, recalculările, recuperările și rambursările se raportează Consiliului Concurenței până la data de 31 martie a anului următor anului de raportare.”

34. La capitolul XV, alineatul (8) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(8) Pentru a crea posibilitatea verificării ex ante a eligibilității potențialilor beneficiari ai măsurilor de ajutor, în conformitate cu

prevederile art. 29 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, în calitate de furnizor al măsurii de ajutor de stat, are obligația încărcării în Registrul general al ajutoarelor de stat acordate în România — RegAS — a prezentei scheme, în termen de 10 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a acesteia, respectiv de la data modificării acesteia.”

35. La capitolul XV, alineatul (9) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(9) Contractele aferente acestei măsuri se vor încărca în RegAS în termen de 7 zile lucrătoare de la data semnării contractului de finanțare, respectiv de la data instituirii plăților, a obligațiilor de recuperare a ajutoarelor sau a rambursării efective a respectivelor obligații. Plățile realizate în cadrul acestor măsuri se vor încărca în RegAS în termen de maximum 10 zile de la data efectuării lor. Obligațiile de recuperare a ajutoarelor ilegale sau utilizate abuziv și rambursările efective ale respectivelor obligații se încarcă în termen de 7 zile lucrătoare de la data instituirii obligației de recuperare, respectiv de la data rambursării.”

36. La capitolul XV, alineatul (10) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(10) Informațiile prevăzute în anexa III la Regulamentul (UE) nr. 651/2014 privind fiecare ajutor individual care depășește echivalentul în lei a 100.000 euro vor fi publicate pe pagina națională www.ajutordestat.ro.”

37. La capitolul XV, alineatul (12) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(12) Beneficiarul trebuie să păstreze, pentru o perioadă de minimum 10 ani fiscali de la data acordării ajutorului în cadrul prezentei măsuri de sprijin, toate documentele referitoare la ajutoarele primite pentru a demonstra respectarea tuturor condițiilor impuse de legislația comunitară în acest domeniu și să transmită furnizorului/administratorului acesteia sau Consiliului Concurenței, în termenele și în formatul stabilite de aceștia, toate informațiile necesare pentru derularea procedurilor naționale și comunitare în domeniul ajutorului de stat.”

38. La capitolul XV, alineatul (15) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(15) În conformitate cu prevederile art. 42 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014, furnizorul va informa Consiliul Concurenței cu privire la intrarea în vigoare a prezentei scheme, precum și a oricărei modificări aduse măsurii de sprijin, în termen de maximum 5 zile de la momentul la care acest eveniment a avut loc, cu excepția modificărilor pentru care este necesar un nou aviz, în acest caz urmând procedura specifică.”

39. La capitolul XV, după alineatul (15) se introduce un nou alineat, alineatul (16), cu următorul cuprins:

„(16) Furnizorul asigură publicarea anexei II — Informații privind ajutoarele de stat exceptate în condițiile prevăzute în prezentul regulament a Regulamentului (UE) nr. 651/2014 pe pagina sa de internet www.mdlpa.ro.”

40. La capitolul XVI, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Deciziile furnizorului de recuperare a ajutorului de stat se transmit Consiliului Concurenței, spre informare, în termen de 5 zile de la data adoptării.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și administrației,
Adrian-Ioan Veștea

MINISTERUL EDUCAȚIEI

ORDIN
pentru aprobarea Metodologiei de acordare a creditelor
transferabile în învățarea pe tot parcursul vieții

Având în vedere:

- prevederile art. 186 alin. (1) și (2) și ale art. 196 alin. (1) lit. l) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare;
- prevederile art. 62 alin. (3) și ale art. 187 alin. (10) Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare;
- prevederile art. 4 alin. (1) lit. e) din Hotărârea Guvernului nr. 556/2011 privind organizarea, structura și funcționarea Autorității Naționale pentru Calificări, cu modificările și completările ulterioare;
- Referatul de aprobare nr. 7.789 din 19.09.2023, în temeiul prevederilor art. 13 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Metodologia de acordare a creditelor transferabile în învățarea pe tot parcursul vieții, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Autoritatea Națională pentru Calificări, instituțiile de învățământ superior și furnizorii de formare profesională și continuă duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — (1) Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă orice alte dispoziții contrare.

p. Ministrul educației,
Gigel Paraschiv,
secretar de stat

București, 12 decembrie 2023.
Nr. 6.768.

ANEXĂ

M E T O D O L O G I E
de acordare a creditelor transferabile în învățarea pe tot parcursul vieții

CAPITOLUL I
Informații generale

Art. 1. — (1) Învățarea pe tot parcursul vieții, în sensul prezentei metodologii, cuprinde:

- a) învățământul superior;
- b) educația și formarea profesională;
- c) educația adulților;
- d) activități pentru tineret și alte tipuri de învățare din afara contextelor formale de educație și formare;
- e) învățământul preuniversitar;
- f) servicii de consiliere și orientare în carieră;
- g) recunoașterea competențelor dobândite în contexte nonformale și informale.

(2) În vederea facilitării recunoașterii competențelor, rezultatelor învățării și calificărilor în învățarea pe tot parcursul vieții se utilizează Sistemul european de credite transferabile, denumit în continuare *ECTS*, și ghidul *ECTS* elaborat de Comisia Europeană.

(3) Creditele de studii transferabile reprezintă volumul de muncă necesar pentru acumularea unui set coerent de rezultate ale învățării corelate cu competențele solicitate de ocupațiile corespunzătoare, conform standardelor ocupaționale și/sau Clasificării europene a ocupațiilor, denumită în continuare *ESCO*.

(4) În portofoliul educațional, creditele transferabile din învățarea pe tot parcursul vieții sunt utilizate pentru a facilita identificarea, documentarea, evaluarea și certificarea rezultatelor învățării și ale competențelor personale și valorificarea acestora.

(5) Programul de studii cuprinde totalitatea activităților de proiectare, organizare, predare, conducere și realizare efectivă a învățării, aplicare practică, cercetare și evaluare care conduc la o calificare.

(6) Curriculumul programului de studii cuprinde și descrie activitățile de predare, aplicare practică, cercetare și evaluare în concordanță cu sistemul *ECTS*, exprimându-se în credite *ECTS*.

(7) Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) diseminează ghidul ECTS prevăzut la alin. (2) prin intermediul site-ului propriu și va acorda asistență tehnică de specialitate instituțiilor/ organizațiilor/furnizorilor în implementarea acestuia.

(8) Fiecare instituție de învățământ superior sau furnizor de educație și formare profesională elaborează un pachet informativ conceput sub forma unui ghid de studii pentru propriii studenți/cursanți, dar și pentru informarea potențialilor parteneri de cooperare interuniversitară/națională/internațională, având la baza ghidul ECTS prevăzut la alin. (2).

(9) Conținutul ghidului de studii prevăzut la alin. (8) trebuie să cuprindă cel puțin elementele prevăzute în anexa nr. 1 care face parte integrantă din prezenta metodologie.

(10) Universitățile și furnizorii pot realiza o versiune a ghidului de studii prevăzut la alin. (8) și într-o limbă de largă circulație internațională pentru a facilita cooperarea transfrontalieră.

Art. 2. — Competențele aferente ocupațiilor utilizate în învățarea pe tot parcursul vieții, conform legislației în vigoare, sunt clasificate în:

a) competențe-cheie — personale, inclusiv competențe verzi și digitale, denumite *grupa C1*; sunt comune pe nivel de calificare conform Cadrul național al calificărilor, denumit în continuare *CNC*, și secțiune din Clasificarea activităților din economia națională, denumită în continuare *CAEN*;

b) competențe transversale — comune la locul de muncă, denumite *grupa C2*; sunt comune pentru fiecare subgrupă majoră din ISCO-08/COR;

c) competențe profesionale, denumite *grupa C3*, care se clasifică în următoarele subgrupe:

— competențe fundamentale, denumite *subgrupa C3.1*; sunt specifice sarcinilor și activităților comune ocupațiilor din aceeași grupă minoră din ISCO-08/COR;

— competențe de domeniu, denumite *subgrupa C3.2*; sunt specifice sarcinilor și activităților comune ocupațiilor din aceeași grupă de bază din ISCO-08/COR;

— competențe de specialitate, denumite *subgrupa C3.3*; sunt specifice sarcinilor și activităților ocupației din ISCO-08/COR;

d) competențe de specializare, denumite *grupa C4*, care aparțin educației continue a adulților și sunt formate din competențele de management, denumite *subgrupa C4.1*, și competențe aplicative, denumite *subgrupa C4.2*; sunt fie specifice lucrului cu anumite tehnologii, echipamente, softuri și au la bază documentații tehnice și specificații individualizate, fie specifice managementului și aparțin educației continue a adulților. Pentru această grupă nu se elaborează standarde ocupaționale, iar programele de studii se pot derula și fără autorizare/acreditare.

CAPITOLUL II

Învățarea pe tot parcursul vieții în învățământul superior

Art. 3. — În învățământul superior, învățarea pe tot parcursul vieții cuprinde:

a) formarea inițială realizată prin programele de studii universitare, organizate pe cele patru cicluri de studii, de nivel CNC 5—8;

b) formarea continuă, prin programele de studii postuniversitare;

c) programe de formare profesională a adulților, de nivel CNC 5;

d) recunoașterea competențelor dobândite în contexte nonformale și informale;

e) servicii de consiliere și orientare în carieră;

f) activități pentru tineret.

Art. 4. — (1) Se acordă un credit în învățământul superior pentru a cuantifica 28—30 de ore de pregătire pentru dobândirea rezultatelor învățării, din care:

a) pregătire universitară formată din 14—15 ore didactice, care sunt alocate pentru: predare — cursuri/prelegeri, aplicare

practică — seminare, laboratoare, proiecte, cercetare și vizite de lucru, evaluare — disertații, examene. Se recomandă ca volumul orelor aplicative să fie cel puțin egal cu volumul orelor de curs;

b) pregătire/studiu individual(ă) format(ă) din 14—15 ore, ce cuprinde: studiu al notițelor de curs, studiu al suporturilor de curs, al manualelor, al cărților, studiu al bibliografiei minimale recomandate, desfășurare a activităților specifice de pregătire pentru proiect, laborator, întocmire de teme, referate, documentare suplimentară în bibliotecă, documentare prin intermediul internetului, pregătire pentru prezentări sau verificări, pregătire pentru examinarea finală, consultații.

(2) Volumul de muncă aferent unui credit prevăzut la alin. (1) este parcurs în cadrul:

a) programelor de studii universitare de licență;

b) programelor de studii universitare de masterat;

c) programelor de studii universitare de doctorat;

d) programelor de studii universitare de scurtă durată;

e) programelor postuniversitare;

f) programelor de studii universitare organizate în sistem dual;

g) programelor universitare de formare psihopedagogică;

h) programelor universitare pentru educația continuă a adulților.

(3) O disciplină are un număr întreg de credite transferabile, de regulă între 2 și 5 credite, pentru a facilita recunoașterea automată europeană.

(4) Numărul total de ore didactice se încadrează în maximum 8 ore/zi, conform Codului muncii.

Art. 5. — (1) În alocarea numărului de credite pentru fiecare disciplină/activitate se are în vedere, în exclusivitate, cantitatea de muncă pe care o solicită disciplina/activitatea respectivă, raportată la totalul cantității de muncă necesare pentru a promova un an întreg de studii.

(2) Curriculumul programului de studii universitare cuprinde ansamblul de discipline ce conduce la o calificare universitară, are ca scop rezultate ale învățării și este concordant cu nivelul calificării definit în CNC.

(3) Pentru fiecare disciplină se întocmește fișa disciplinei, în care sunt formulate cel puțin: rezultatele învățării, conținutul predării și învățării și practicile asociate învățării, predării și evaluării, precum și numărul de credite de studii alocate pentru fiecare activitate.

(4) Curriculumul pentru învățământul superior dual conține activități de învățare, de predare și de învățare prin muncă, precum și de evaluare, iar volumul de muncă stabilit potrivit art. 4 alin. (1) este exprimat în credite ECTS.

(5) Instituțiile de învățământ superior generalizează aplicarea ECTS atât în evidența rezultatelor învățării ale propriilor studenți de la toate formele de învățământ, cât și în operarea transferului de rezultate ale învățării obținute de studenți ca urmare a frecventării și promovării probelor la discipline cuprinse în planurile de învățământ ale altor universități din țară și străinătate sau ale altor facultăți din propria universitate, pe baza propriei metodologii aprobate de senatul universitar.

(6) Aceeași disciplină poate fi prevăzută cu număr diferit de credite în structura planurilor de învățământ ale diferitelor facultăți din aceeași universitate sau din diferite universități, în măsura în care respectiva disciplină are funcție de formare fundamentală/de domeniu/de specialitate.

(7) Universitățile pot acorda credite pentru activitatea practică și pentru programele de studii/stagiile de practică organizate în sistem dual, după metodologia proprie, respectând volumul de muncă menționat la art. 4 alin. (1).

Art. 6. — (1) Pentru a promova transferabilitatea creditelor de studii între facultățile aceleiași instituții de învățământ superior, precum și între instituțiile românești de învățământ

superior, universitățile pot asigura, prin cooperare, armonizarea la nivel național a creditelor acordate aceleiași discipline/competențe din programele de studii, în cadrul consorțiilor universitare și/sau pe grupuri de facultăți care gestionează același domeniu de studii de licență.

(2) Fiecare instituție de învățământ superior, prin hotărâre a senatului universitar, aprobă o metodologie proprie prin care poate să înființeze structuri pentru calificări la nivelul universității, în care își desfășoară activitatea specialiști în sisteme de calificare certificați, în calitate de coordonatori ECTS pentru programele de studii ale universității.

Art. 7. — (1) Având în vedere finalitatea formativă distinctă a ciclurilor de studii universitare de licență și de masterat, transferul de credite poate fi operat numai în cadrul aceluiași ciclu de studii universitare și domeniu fundamental/larg din Clasificarea internațională standard a educației (ISCED).

(2) Creditele se recunosc, se echivalează și se transferă în scopul continuării studiilor dintr-un program de studii în altul sau între instituții de învățământ superior, numai în condițiile în care sunt îndeplinite cumulativ următoarele:

- a) instituțiile de învățământ superior sunt acreditate instituțional;
- b) programele de studii au același nivel de calificare în Cadrul european al calificărilor;
- c) programele de studii sunt în același domeniu fundamental/larg din ISCED;
- d) programele de studii conduc către competențe/rezultate ale învățării similare.

CAPITOLUL III

Educația și formarea profesională

Art. 8. — Educația și formarea profesională, în sensul prezentei metodologii, cuprinde:

- a) educația și formarea profesională inițială și continuă a adulților;
- b) învățământul liceal, filiera tehnologică și învățământul postliceal realizat pe baza standardelor de pregătire profesională;
- c) recunoașterea competențelor dobândite în contexte nonformale și informale;
- d) servicii de consiliere și orientare în carieră;
- e) activități pentru tineret;
- f) programe de formare profesională a adulților care pot fi desfășurate și de către furnizorii de formare profesională autorizați sau conform prevederilor legale privind asigurarea calității;
- g) serviciile educaționale, de orientare, informare și consiliere oferite în centrele comunitare de învățare permanentă în parteneriat cu furnizorii de educație și formare.

Art. 9. — (1) În educația și formarea profesională, volumul de muncă alocat pentru un credit este de 30 de ore, împărțite astfel:

- a) 15 ore didactice, împărțite în: teorie/predare — maximum o treime, practică — minimum două treimi și evaluare;
- b) 15 ore de studiu individual care poate cuprinde studiu al notițelor de curs, studiu al suporturilor de curs, al manualelor, al cărților; studiu al bibliografiei minimale recomandate, desfășurare a activităților specifice de pregătire pentru proiect și/sau laborator, întocmire de teme, referate, documentare suplimentară în bibliotecă, documentare prin intermediul internetului.

(2) Programele de educație și formare profesională se pot finaliza cu o microcertificare care, în conformitate cu cadrul legal în vigoare, poate avea volum redus de învățare, vizând competențe și/sau rezultate ale învățării care sunt corelate cu numărul de credite ECTS.

(3) Evaluarea și certificarea competențelor prevăzute la art. 187 alin. (10) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023,

cu modificările ulterioare, se realizează în conformitate cu prevederile prezentei metodologii.

(4) Creditele nu înlocuiesc evaluarea cursantului și nu au scopul de a evalua calitatea formării profesionale.

Art. 10. — (1) Numărul de credite corespunzător fiecărui nivel de calificare stabilit conform Hotărârii Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor, cu modificările și completările ulterioare, se stabilește după cum urmează:

- a) pentru nivelul 1 de calificare se acordă 12 credite transferabile, corespunzătoare unui număr de 180 de ore didactice și 180 de ore de studiu individual;
- b) pentru nivelul 2 de calificare se acordă 24 de credite transferabile, corespunzătoare unui număr de 360 de ore didactice și 360 de ore de studiu individual;
- c) pentru nivelul 3 de calificare se acordă 48 de credite transferabile, corespunzătoare unui număr de 720 de ore didactice și 720 de ore de studiu individual;
- d) pentru nivelul 4 de calificare se acordă 72 de credite transferabile, corespunzătoare unui număr de 1.080 de ore didactice și 1.080 de ore de studiu individual;
- e) pentru nivelul 5 de calificare se acordă 96 de credite transferabile, corespunzătoare unui număr de 1.440 de ore didactice și 1.440 de ore de studiu individual.

(2) Creditele transferabile se recunosc și se utilizează numai pe același nivel de calificare.

Art. 11. — (1) Pentru dobândirea unei singure competențe se pot alocă unul sau mai multe credite transferabile, reprezentate prin numere întregi, conform volumului de muncă aferent competenței respective, stabilit în standardul ocupațional/de calificare/de pregătire profesională și potrivit prevederilor art. 4 alin. (1) și art. 9 alin. (1), după caz.

(2) În educația și formarea profesională, dobândirea creditelor transferabile semnifică faptul că un beneficiar, în urma evaluării, a dovedit însușirea rezultatelor învățării aferente unui volum de muncă stabilit potrivit prevederilor art. 4 alin. (1) și ale art. 9 alin. (1), după caz.

(3) Certificatele de absolvire/calificare eliberate în educația și formarea profesională pentru cel puțin o competență prevăzută la art. 2 conțin și numărul de credite aferente acesteia.

(4) Certificatele de calificare sau de calificare parțială prin microcertificare și certificatele de competențe profesionale/transversale eliberate în sistemul de evaluare a competențelor profesionale obținute în contexte de învățare nonformală și informală pentru cel puțin o competență conțin și numărul de credite aferente acesteia.

Art. 12. — (1) Corelarea nivelurilor de calificare conform CNC cu numărul de ore didactice specifice numărului de credite ECTS prevăzute la art. 10 alin. (1) și competențele C1, C2 și C3 este prevăzută în anexa nr. 2 care face parte integrantă din prezenta metodologie.

(2) Programele de educație și formare profesională bazate pe competențele prevăzute la alin. (1) se organizează, de regulă, pe module și domenii specifice.

(3) Un modul are, de regulă, între 2 și 5 credite.

Art. 13. — (1) În vederea sprijinirii recunoașterii competențelor în educația și formarea profesională și flexibilizării rutelor profesionale, respectiv recunoașterii și echivalării calificărilor, competențele prevăzute la art. 2 se recunosc după cum urmează:

a) Competențele din grupa C1 se pot recunoaște sau echivala integral pentru calificările care au același nivel CNC și de la o secțiune CAEN la alta, după caz. Aceste competențe nu se recunosc și nu se echivalează la trecerea de la un nivel de calificare inferior la altul superior.

b) Competențele din grupa C2 se pot recunoaște sau echivala pentru calificările aferente ocupațiilor din subgrupe majore diferite și cu același nivel de calificare CNC, după caz, dar nu se pot recunoaște sau echivala la trecerea de la un nivel de calificare inferior la altul superior.

c) Competențele din subgrupele C3.1 și C3.2 se pot recunoaște sau echivala, în procesul de educație și formare profesională, după caz, în funcție de rezultatele învățării.

d) Competențele din grupele C1, C2 și subgrupele C3.1 și C3.2 definesc o calificare și sunt cuprinse în standardul de calificare, acestea dobândindu-se o singură dată, și permit practicarea tuturor ocupațiilor ce aparțin de calificarea respectivă.

e) Competențele din subgrupa C3.3 diferă și sunt specifice fiecărei ocupații, nu se pot recunoaște sau echivala între ocupații. Atunci când o persoană deține documente care dovedesc dobândirea competențelor ce aparțin unei calificări, conform lit. d), practicarea mai multor ocupații ce aparțin calificării se realizează numai prin dobândirea competențelor din subgrupa C3.3 specifice fiecărei ocupații.

(2) Prin acumularea de certificate de competențe profesionale sau de calificare parțială prin microcertificare, pentru competențele din grupele C1, C2 și C3 și creditele aferente, competențele dobândite se pot recunoaște în conformitate cu prevederile alin. (1).

(3) În educația și formarea profesională se poate atesta finalizarea integrală a unui proces de validare a competențelor dobândite în sistem formal, nonformal și informal și printr-un atestat profesional eliberat de Autoritatea Națională pentru Calificări, în baza certificatelor de competențe care dovedesc dobândirea tuturor competențelor prevăzute în standardul ocupațional/de calificare.

Art. 14. — (1) Standardele ocupaționale, de calificare și de pregătire profesională utilizate în sistemul de educație și formare profesională cuprind tipurile de competențe și creditele aferente, prevăzute în prezenta metodologie.

(2) Competențele C1 și C2 prevăzute în prezenta metodologie promovează cadrele europene ale competențelor, respectiv ESCO, se stabilesc și se actualizează de către ANC și comitetele sectoriale, publicarea lor realizându-se prin sistemul informațional al ANC.

(3) Adaptarea permanentă la cerințele pieței muncii a competențelor și instituirea unor mecanisme de anticipare a nevoilor în materie de competențe, care să implice partenerii sociali și alte organisme profesionale, constituie sarcina comitetelor sectoriale.

(4) Standardele ocupaționale se revizuiesc, de regulă, la 2—5 ani și se arhivează la maximum 10 ani de la aprobare, prin decizie a președintelui ANC, dacă nu au fost revizuite.

(5) În suplimentele descriptive care însoțesc certificatele de absolvire/calificare/competențe transversale se specifică numărul de credite aferent fiecărei competențe dobândite.

(6) Rezultatele învățării obținute de către cadrele didactice care participă la mobilități cu scop de învățare în proiectele finanțate prin programele Uniunii Europene în domeniul educației și care utilizează ECTS sunt recunoscute și echivalate în conformitate cu prevederile prezentei metodologii.

CAPITOLUL IV Educația adulților

Art. 15. — (1) Educația adulților, ca o componentă a învățării pe tot parcursul vieții, reprezintă orice formă de învățământ nonprofesional, după etapa de educație inițială, indiferent dacă aceasta are un caracter formal, nonformal sau informal și continuu.

(2) În educația adulților este utilizat sistemul ECTS prevăzut la art. 1 alin. (2) cu un volum total de muncă prevăzut la art. 4 alin. (1) sau art. 9 alin. (1), după caz.

(3) Tinerii și adulții pot participa la acțiuni de voluntariat, pentru care pot primi un număr suplimentar de credite de studii

transferabile, în condițiile stabilite de cartă universitară sau regulamentele specifice.

(4) În educația adulților sunt incluse programele de limbă, cultură și civilizație românească, precum și alte programe educaționale de interes general, prevăzute la art. 62 alin. (3) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările ulterioare, inclusiv dezvoltarea de competențe-cheie definite prin Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018/C 189/01) și a celor transversale conform ESCO.

(5) În înțelesul prezentei metodologii, programele educaționale de interes general prevăzute la alin. (4) se pot organiza în orice domeniu de educație ISCED, inclusiv în cele interdisciplinare.

(6) În educația continuă a adulților se dobândesc și competențe de specializare C4 prevăzute la art. 2 lit. d), care se finalizează cu certificate de absolvire pentru:

a) competențele de management, denumite *subgrupa C 4.1*, care se organizează la cerere, pot avea credite și rezultate ale învățării, după caz;

b) competențele aplicative, denumite *subgrupa C 4.2*, care se organizează pe bază de norme tehnice și se caracterizează prin lucru cu mașini/utilaje/echipamente (softuri care sunt furnizate, de regulă, de producători) și se recunosc doar între ele, pe același nivel de calificare și secțiune CAEN, dacă dau acces la lucrul cu aceleași echipamente, softuri, utilaje specifice.

(7) Educația adulților se axează, în principal, pe competențele transversale — comune la locul de muncă, prevăzute la art. 2 lit. b), pentru care se pot acorda certificate de absolvire/competențe transversale, care conțin credite ECTS conform cap. I sau II, după caz.

(8) Competențele transversale¹ sunt considerate în mod obișnuit ca nefiind legate în mod specific de un anumit loc de muncă, de o sarcină, disciplină academică sau de un domeniu de cunoaștere, fiind deprinderi/abilități care pot fi utilizate într-o mare varietate de situații și medii de lucru.

(9) Competențele de specializare C4 în management, prevăzute la art. 2 lit. d), specifice funcțiilor de conducere, se regăsesc în portalul menționat la alin. (8) și se certifică prin certificatele de absolvire/competențe prevăzute la alin. (7).

(10) Învățarea în contexte nonformale se realizează la locul de muncă, în instituții culturale precum muzee, teatre, centre culturale, biblioteci, centre de documentare, cinematografe, case de cultură, centre de tineret, cluburi sportive și asociații sportive universitare, precum și prin asociații profesionale, culturale, sindicate și organizații neguvernamentale, și nu este cuantificată prin credite transferabile decât în măsura în care acestea sunt recunoscute de o instituție abilitată în acest sens.

(11) Instituțiile sau organizațiile în care se realizează învățarea în contexte nonformale pot fi instituțiile și organizațiile prevăzute la art. 183 alin. (2) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv instituțiile de învățământ superior/organizațiile furnizoare de educație autorizate/acreditate. Învățarea informală este, de regulă, neintenționată și se realizează în timpul desfășurării activităților curente în familie, la locul de muncă, în comunitate și în rețele sociale, a activităților de voluntariat, sportive ori culturale sau a altora asemenea și nu este cuantificată prin credite transferabile decât în măsura în care acestea sunt recunoscute de o instituție abilitată în acest sens.

(12) Certificatele de atestare a competențelor transversale, eliberate de instituțiile de învățământ superior în cadrul programelor de formare profesională a adulților de nivel 5 CNC, conțin și numărul de credite ECTS aferente acestora.

¹ Competențele transversale sau cele regăsite în portalul european ESCO — Clasificarea europeană a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor sau în Portalul național al competențelor organizat și gestionat de ANC.

Conținutul ghidului de studii

1. Ghidul de studii cuprinde, pe lângă elementele de identificare ale instituției, următoarele elemente:

a) scurtă prezentare a structurii instituționale/organizaționale/facultăților și a facilităților oferite;

b) prezentarea și calendarul cursurilor oferite de departamente/facultăți;

c) procedurile de înmatriculare;

d) prezentarea sintetică a planului/planurilor de învățământ/formare aplicabile în fiecare an/perioadă de studii;

e) precizarea perioadei/perioadelor din fiecare semestru/an universitar, după caz, în care se fac opțiuni pentru (pachete de) discipline opționale și facultative cuprinse în planul de învățământ al semestrului/anului următor;

f) descrierea schematică a fiecărei discipline/competențe și fiecărui modul cuprinse în planul de învățământ: denumirea lor în limba română și în limba engleză; statutul disciplinei/modulului/competenței (obligatoriu, opțional, facultativ); precizarea eventualelor cerințe de cunoaștere/promovare prealabilă a unor alte discipline; enumerarea principalelor secțiuni/capitole/teme/rezultate ale învățării ale disciplinei/modulului/competenței; bibliografia minimală obligatorie;

numărul de ore de curs/seminar/lucrări aplicative/proiectare/studiu individual; procedura de evaluare a cunoștințelor/deprinderilor/abilităților (examen, colocviu sau verificare pe parcursul semestrului); numărul de credite acumulate prin promovare;

g) elaborarea unui sistem unitar de codificare a disciplinelor la nivelul instituțiilor/organizațiilor/furnizorilor poate facilita utilizarea ghidului.

2. Universitățile și furnizorii de educație și formare profesională decid dacă specifică în ghidul de studii și numele titularului sau titularilor fiecărei discipline.

3. La elaborarea ghidului de studii sunt utilizate documentele-model menționate în ghidul ECTS prevăzut la art. 1 alin. (2) din metodologie.

4. Ghidul de studii se actualizează în funcție de modificările aduse programului de studii/formare și este făcut public prin difuzare gratuită în rândul studenților/cursanților și cadrelor didactice/formatorilor, precum și prin afișare pe site-ul universității/furnizorului de educație și formare profesională.

Corelarea nivelului CNC cu numărul de ore didactice și cu numărul de credite ECTS pentru competențele C1, C2 și C3

Nivel de calificare CNC	Nr. de ore didactice	Nr. total de credite ECTS	Nr. de ore C1 + C2 25%	Nr. de credite ECTS C1 + C2	Din care C1	Din care C2	Credite ECTS C3 (C3.1, C3.2, C3.3)
I	180	12	45	3	2	1	9 (3, 3, 3)
II	360	24	90	6	4	2	18 (6, 6, 6)
III	720	48	180	12	8	4	36 (9, 9, 9)
IV	1.080	72	270	18	12	6	54 (18, 18, 18)
V	1.440	96	360	24	16	8	72 (24, 24, 24)
					Același nivel CNC și pe secțiuni CAEN	Același nivel CNC pe subgrupe majore din COR	

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 81

din 11 decembrie 2023

Dosar nr. 2.440/1/2023

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele delegat al Secției I civile
Marian Budă	— președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele delegat al Secției de contencios administrativ și fiscal
Adina Georgeta Ponea	— judecător la Secția I civilă
Mariana Hortolomei	— judecător la Secția I civilă
Ileana Ruxandra Tircă	— judecător la Secția I civilă
Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Andreia Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Simona Maria Zarafiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Carmen Trănica Teau	— judecător la Secția a II-a civilă
Minodora Condoiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Ruxandra Monica Duță	— judecător la Secția a II-a civilă
Ramona Maria Gliga	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Veronica Dumitrache	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Bogdan Cristea	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ștefania Dragoie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Andreea Marchidan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 2.440/1/2023, a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Giurgiu — Secția civilă, în Dosarul nr. 13.352/236/2021.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

6. De asemenea, referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale opinii teoretice exprimate de judecători în materia ce face obiectul sesizării, iar Ministerul

Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

7. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

8. Tribunalul Giurgiu — Secția civilă a dispus, prin Încheierea din 26 septembrie 2023, în Dosarul nr. 13.352/236/2021, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *în noțiunea de „spațiu minim locuit de debitor și familia sa”, utilizată de art. 242 alin. (3) din Codul de procedură fiscală, se includ terenul cu destinație curte și grădină și dependențele aferente casei de locuit și care formează, împreună cu aceasta, o unitate funcțională?*

9. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 6 octombrie 2023, cu nr. 2.440/1/2023, termenul de judecată fiind stabilit la 11 decembrie 2023.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

10. Codul de procedură fiscală

Art. 242. — „(...) (3) În cazul debitorului persoană fizică nu poate fi supus executării silită spațiul minim locuit de debitor și familia sa, stabilit în conformitate cu normele legale în vigoare. (...)”

III. Expunerea succintă a procesului

11. Cei doi contestatori sunt soț și soție. Ei au constituit împreună o asociație familială, acumulând datoriile la bugetul general consolidat al statului. Împotriva lor a fost declanșată procedura de executare silită, în vederea recuperării debitelor neachitate la scadență. În cadrul acestei proceduri, organul fiscal a emis un proces-verbal de sechestru, cu intenția de a valorifica bunul imobil proprietatea contestatorilor, în care aceștia locuiesc, compus din casă de locuit, anexe și teren aferent în suprafață de 580 mp.

12. Contestatorii s-au adresat Judecătoriei Giurgiu — Secția civilă cu o contestație la executare, invocând faptul că imobilul este exceptat de la executarea silită, întrucât constituie locuința lor, neavând altă proprietate. În cuprinsul cererii au fost invocate expres dispozițiile art. 242 alin. (3) din Codul de procedură fiscală, ca temei al exceptării.

13. Prin Încheierea pronunțată la data de 5 octombrie 2022, Judecătoria Giurgiu — Secția civilă a admis în parte contestația la executare și, apreciind că sunt incidente dispozițiile art. 242 alin. (3) din Codul de procedură fiscală și că intimata a procedat la executarea silită a spațiului minim de locuit al reclamanților, a

anulat procesul-verbal de sechestru, însă numai în privința construcțiilor, nu și a terenului aferent acestora. În vederea stabilirii spațiului minim locuit de debitor și familia sa, prima instanță s-a raportat la dispozițiile anexei nr. 1 pct. B din Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 114/1996), având denumirea marginală „Exigențe minimale pentru locuințe”. Cum în această anexă nu se face nicio referire la teren, nici prima instanță nu a considerat necesar să anuleze procesul-verbal de sechestru și cu privire la terenul aferent construcțiilor.

14. Împotriva încheierii din 5 octombrie 2022 au formulat apel contestatorii, care au apreciat că procesul-verbal ar fi trebuit anulat integral, inclusiv cu privire la teren. Chiar dacă niciun act normativ nu face referire concretă la terenul aferent construcțiilor, acesta, împreună cu anexele gospodărești, sunt indispensabile vieții la curte.

15. În acest context, la termenul de judecată din data de 4 iulie 2023, tribunalul a pus în discuția părților aspectele legate de oportunitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

16. Prin încheierea de ședință din 26 septembrie 2023, sesizarea a fost considerată admisibilă și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus suspendarea judecării.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

17. Instanța de trimitere a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

18. Astfel, în ce privește autorul sesizării, Tribunalul Giurgiu se poate adresa Înaltei Curți de Casație și Justiție, având în vedere că *tribunalul* apare în enumerarea legală și judecă în ultimă instanță. Obiectul cauzei este *contestație la executare*, iar decizia ce se va pronunța va fi definitivă, potrivit dispozițiilor art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

19. De lămurirea modului de interpretare/aplicare a dispozițiilor art. 242 alin. (3) din Codul de procedură fiscală depinde soluționarea pe fond a cauzei, textul este incident în cauză și se ridică problema aplicării dispozițiilor legale precitate, în condițiile în care acestea nu definesc noțiunea de „*spațiu minim locuit de debitor și familia sa*”, ci doar trimit, generic, la norme legale în vigoare. Totuși, așa cum au sesizat și contestatorii prin cererea de apel, nu există nicio normă legală care să reglementeze concret situația terenului aferent locuinței.

20. Problema de drept enunțată este nouă, deoarece din consultarea jurisprudenței s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre.

21. Noutatea problemei de drept nu are legătură cu vechimea normei; textul legal pus în discuție este inserat în această formă încă de la adoptarea Codului de procedură fiscală, în anul 2015 și a existat o asemenea excepție și în Codul de procedură fiscală anterior [art. 154 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare — *Ordonanța Guvernului nr. 92/2003*].

22. În pofida vechimii normei, nu este constituită o jurisprudență cu privire la includerea sau nu a terenului în noțiunea de spațiu locuit și există riscul apariției unor interpretări diferite.

23. De altfel, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a apreciat și cu altă ocazie că este irelevantă vechimea normei. Astfel, în Decizia nr. 26 din 3 iunie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 755 din 17 septembrie 2019, pronunțată tot în procedura hotărârii prealabile, se arată că: „71. (...) *relevantă în evaluarea cerinței noutății este dezvoltarea unei jurisprudențe*

în materie (...) 73. (...) caracterul de noutate se pierde pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor și întrucât asemenea dezlegări nu există până la acest moment, cerința noutății este întrunită.”

24. De asemenea, problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate pe pagina de internet a instanței.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

25. *Apelanții-contestatorii* apreciază că norma în discuție trebuie interpretată în sensul că noțiunea de „spațiu minim” include nu doar casa de locuit, ci și anexele gospodărești și terenul aferent, care sunt indispensabile vieții la curte.

26. *Intimata* a comunicat instanței că apreciază utilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, fără a formula un punct de vedere propriu.

27. După comunicarea raportului întocmit de judecătorii-raportori, în condițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

28. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 13.352/236/2021 a reținut că norma de drept ce urmează a fi supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție ridică o problemă de drept procesual civil, în materia executării silită a persoanelor fizice pentru creanțe fiscale.

29. Singurele norme de drept intern relevante care au fost identificate și, de altfel, invocate și de prima instanță — Judecătoria Giurgiu sunt cele prevăzute de anexa nr. 1 din Legea nr. 114/1996, dar care nu sunt suficiente pentru a putea soluționa cauza fără sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

30. Codul de procedură fiscală nu definește noțiunea de „*spațiu minim locuit de debitor și familia sa*”, ci se limitează la trimiterea către „*normele legale în vigoare*”.

31. Anexa nr. 1 din Legea nr. 114/1996, cu denumirea marginală „*Exigențe minimale pentru locuințe*”, are în vedere exclusiv construcțiile. De altfel, art. 2 lit. a) din această lege definește locuința ca fiind „*construcția alcătuită din una sau mai multe camere de locuit, cu dependențele, dotările și utilitățile necesare, care satisface cerințele de locuit ale unei persoane sau familii*”, astfel că nici în acest act normativ nu se tratează situația terenului aferent construcției.

32. Se pune, deci, întrebarea dacă lipsa reglementării echivalează cu excluderea terenului din noțiunea de „spațiu minim locuit” sau este doar un vid legislativ, așa cum susțin contestatorii.

33. Tribunalul a apreciat că intenția legiuitorului, atunci când a exceptat de la executarea silită spațiul minim locuit de debitor și familia sa, a fost aceea de a permite o anumită dinamică a acestei noțiuni, lăsând definirea ei pe seama altor norme legale în vigoare.

34. Împrejurarea că o lege relativ veche, din anul 1996 (Legea nr. 114/1996), singurul act normativ identificat care are o anumită legătură cu cauza, nu tratează situația terenului, nu conduce automat la concluzia că acesta ar trebui exclus din înțelesul noțiunii de „spațiu minim locuit”, deoarece Legea nr. 114/1996 nu definește nici ea „spațiul locuit”, ci definește „locuința”, în sensul de construcție.

35. Instanța de trimitere a apreciat că nu există identitate între noțiunea de *spațiu minim locuit* (utilizată de Codul de procedură fiscală) și cea de *locuință* (definită drept construcție, utilizată de Legea nr. 114/1996). Codul de procedură fiscală este o normă mai nouă, din anul 2015. Dacă legiuitorul ar fi dorit să

fie receptat în Codul de procedură fiscală înțelesul locuinței în sensul Legii nr. 114/1996, ar fi trimis expres la aceasta sau ar fi utilizat cel puțin conceptele astfel cum au fost definite în art. 2 din această lege.

36. Așadar, Legea nr. 114/1996 furnizează elementele necesare încadrării unei *construcții* în noțiunea de locuință, fără ca lipsa reglementării situației terenului aferent să poată fi interpretată ca o excludere a acestuia din noțiunea de *spațiu minim locuit* utilizată de art. 242 alin. (3) din Codul de procedură fiscală.

37. Trebuie avut în vedere faptul că simpla determinare a unor suprafețe ale construcției, pe baza unei interpretări restrictive și formaliste a dispozițiilor anexei nr. 1 din Legea nr. 114/1996, poate să conducă la imposibilitatea de a mai utiliza construcția cu destinația de locuință, ceea ce ar contraveni chiar scopului pentru care a fost instituită exceptarea de la executarea silită.

38. Păstrând dreptul debitorului fiscal numai la câteva camere ale construcției, fără posibilitatea de a accesa și utiliza elemente esențiale care țin de asigurarea cu apă, canalizare, încălzire și hrană, este de neconceput că o construcție gândită *ab initio* în dependență absolută de aceste elemente ar mai putea să își păstreze destinația de locuință.

39. Cum Codul de procedură fiscală nu trimite expres la Legea nr. 114/1996, nu ar trebui făcut recurs numai la această lege. Există și alte acte normative care tratează casa și terenul aferent ca pe un tot funcțional.

40. Astfel, art. 8 din Decretul-lege nr. 42/1990 privind unele măsuri pentru stimularea țărănimii, cu modificările ulterioare (*Decretul-lege nr. 42/1990*) stabilește că *terenul aferent casei de locuit și anexelor gospodărești, precum și curtea și grădina din jurul acestora, în zonele cooperativizate, constituie proprietatea particulară a deținătorilor*. În egală măsură, art. 23 alin. (1) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 18/1991*), prevede: „*Sunt și rămân în proprietatea privată a cooperativelor sau, după caz, a moștenitorilor acestora, indiferent de ocupația sau domiciliul lor, terenurile aferente casei de locuit și anexelor gospodărești, precum și curtea și grădina din jurul acestora (...)*”. De asemenea, în Legea nr. 15/2003 privind sprijinul acordat tinerilor pentru construirea unei locuințe proprietate personală, republicată, cu modificările ulterioare (*Legea nr. 15/2003*), se acordă o atenție deosebită terenului. Art. 1 din această lege tratează mai întâi atribuirea unor terenuri *în folosință* pe toată durata existenței construcției. Legiuitorul care a edictat Legea nr. 15/2003 nu concepe o casă de locuit fără *folosința* terenului aferent.

41. Chiar și Legea nr. 114/1996 conține o prevedere care sugerează că terenul ar putea fi inclus în noțiunea mai largă de „spațiu locuit”. În anexa nr. 1, prima liniuță de la pct. A stabilește ca o exigență minimală pentru locuință: *acces liber individual la spațiul locuibil, fără tulburarea posesiei și a folosinței exclusive a spațiului deținut de către o altă persoană sau familie*. Or, prin vânzarea silită a terenului aferent construcției și dobândirea proprietății asupra terenului de către terțul adjudecatar nu se mai poate asigura accesul liber al debitorului la construcție, astfel că nu mai sunt asigurate cerințele minimale la care se referă textul legal precitat.

42. În concluzie, în opinia tribunalului, răspunsul la întrebarea adresată Înaltei Curți de Casație și Justiție ar trebui să fie afirmativ și să se considere că în noțiunea de spațiu minim locuit de debitor și familia sa utilizată de art. 242 alin. (3) din Codul de procedură fiscală se includ atât terenul cu destinație curte și grădină, cât și dependențele aferente casei de locuit și care formează, împreună cu aceasta, o unitate funcțională.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

43. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat opinii teoretice ale magistraților, fiind identificată o singură hotărâre judecătorească pronunțată în această materie, respectiv Decizia civilă nr. 192/AC din 12 aprilie 2022, pronunțată de Tribunalul Neamț — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 12.665/279/2019.

44. Opinia cvasiunanimă exprimată de instanțele naționale a fost aceea că, în noțiunea de „spațiu minim de locuit pentru debitor și familia sa”, utilizată de art. 242 alin. (3) din Codul de procedură fiscală, se includ terenul cu destinație de curte și grădină, cu dependențele aferente casei de locuit și care formează, împreună cu aceasta, o unitate funcțională.

45. O parte a judecătorilor Tribunalului București au exprimat opinia minoritară potrivit căreia sintagma „spațiul minim locuit de debitor și familia sa” se referă exclusiv la construcția casă de locuit, urmând ca aprecierea să se realizeze după criteriile Legii nr. 114/1996.

46. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

47. Curtea Constituțională s-a pronunțat în numeroase rânduri asupra constituționalității dispozițiilor art. 242 alin. (3) din Codul de procedură fiscală, spre exemplu prin deciziile nr. 423 din 4 iulie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 747 din 13 septembrie 2019; nr. 804 din 5 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 6 februarie 2020 (*Decizia nr. 804 din 5 decembrie 2019*); nr. 87 din 25 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 411 din 18 mai 2020.

48. Astfel, prin Decizia nr. 804 din 5 decembrie 2019, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 220 alin. (2), art. 223, art. 226 alin. (1), art. 230 alin. (1) și ale art. 242 alin. (3) din Codul de procedură fiscală, instanța de contencios constituțional a reținut că:

„36. În acest context, Curtea reține că dispozițiile art. 242 alin. (3) din Legea nr. 207/2015, criticate în prezenta cauză, prevăd faptul că în cazul debitorului persoană fizică nu poate fi supus executării silite spațiul minim locuit de debitor și familia sa, stabilit în conformitate cu normele legale în vigoare. Or, din evaluarea cadrului legal existent, Curtea observă că aspectele referitoare la «spațiul minim locuit de debitor și familia sa» sunt prevăzute în Legea locuinței nr. 114/1996, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 31 decembrie 1997, cu modificările și completările ulterioare, care la art. 2 are definite tipurile de locuințe [a) locuință; b) locuință convenabilă; c) locuință socială; d) locuință de serviciu; e) locuință de intervenție; f) locuință de necesitate; f1) locuință de sprijin; g) locuință de protocol; h) casă de vacanță; i) condominiu; j) unitate individuală]. Astfel, potrivit art. 2 lit. b) din Legea nr. 114/1996, prin locuință convenabilă se înțelege locuința care, prin gradul de satisfacere a raportului dintre cerința utilizatorului și caracteristicile locuinței, la un moment dat, acoperă necesitățile esențiale de odihnă, preparare a hranei, educație și igienă, asigurând exigențele minimale prezentate în anexa nr. 1 la această lege care conține Exigențele minimale pentru locuințe — A. Cerințe minimale și B. Suprafețe minimale, fiind detaliate pe larg în cuprinsul legii.”

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

49. Prin raportul întocmit, judecătorii-raportori au apreciat că în cauza de față nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate a sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, lipsind condiția dificultății chestiunii de drept.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

50. Prealabil analizei fondului chestiunii de drept supuse dezbaterii, se impune verificarea împrejurării dacă, în raport cu întrebările formulate de titularul sesizării, sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, în conformitate cu prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă.

51. Potrivit acestor dispoziții legale, „*Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată*”.

52. Așadar, evaluarea sesizării presupune verificarea îndeplinirii simultane a tuturor condițiilor prevăzute pentru declanșarea procedurii hotărârii prealabile, cerințe extrase din normele legale citate, care pot fi enunțate astfel:

— existența unei cauze în curs de judecată, în ultimă instanță;

— cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;

— chestiunea de drept identificată, a cărei lămurire se solicită, să prezinte caracter de noutate;

— chestiunea de drept să fie esențială, în sensul că de lămurirea ei depinde soluționarea pe fond a cauzei;

— Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra respectivei chestiuni de drept, iar aceasta să nu facă nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

53. Verificarea admisibilității sesizării relevă neîndeplinirea tuturor condițiilor prevăzute de lege cumulativ pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

54. *Prima condiție* formală prevăzută de legiuitor pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile este îndeplinită, cauza fiind în curs de judecată în faza procesuală a apelului, calea de atac fiind declarată împotriva unei sentințe civile pronunțate în materia contestației la executare. În această materie, tribunalul judecă *în ultimă instanță*, potrivit dispozițiilor art. 718 alin. (1) teza întâi și ale art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, urmând să pronunțe o hotărâre judecătorească definitivă, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă.

55. Este îndeplinită și condiția potrivit căreia cauza care face obiectul judecății trebuie să se afle în competența legală a unui *complet de la Înalta Curte de Casație și Justiție, de la o curte de apel sau de la un tribunal*, investit cu soluționarea litigiului. Tribunalul Giurgiu — Secția civilă este legal investit cu soluționarea apelului formulat împotriva încheierii pronunțate de Judecătoria Giurgiu — Secția civilă în materia contestației la executare, față de prevederile art. 95 pct. 2 și art. 718 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură civilă.

56. Din verificările efectuate se constată că este întrunită și cerința ca *Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra chestiunii de drept enunțate*, precum și faptul că nu există un recurs în interesul legii în curs de soluționare privitor la această chestiune.

57. În ceea ce privește condiția de admisibilitate care vizează identificarea unei veritabile probleme de drept care ar putea forma obiectul sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile se observă că legiuitorul instituie o dublă condiționare: pe de o parte, să existe o chestiune de drept, iar, pe de altă

parte, să fie stabilită legătura necesară între dezlegarea chestiunii de drept identificate și soluționarea cauzei pe fond.

58. În ceea ce privește condiția ivirii unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată se constată că, în jurisprudența sa, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a reținut în mod constant că obiectul sesizării l-ar putea constitui atât o chestiune de drept material, cât și una de drept procedural, dacă, prin consecințele pe care le produc, interpretarea și aplicarea normei de drept au aptitudinea să determine soluționarea pe fond a cauzei, respectiv rezolvarea raportului de drept dedus judecății (Decizia nr. 1 din 18 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 20 ianuarie 2014; Decizia nr. 2 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 9 aprilie 2014; Decizia nr. 8 din 27 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 17 iunie 2015; Decizia nr. 9 din 4 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 26 mai 2016).

59. Chestiunea de drept care formează obiectul sesizării implică o problemă de drept procesual civil, în materia executării silite a persoanelor fizice pentru creanțe fiscale; având în vedere întrebarea formulată, elementele prezentei sesizări pun în evidență *existența legăturii necesare* între chestiunea de drept dedusă interpretării și soluționarea pe fond a cauzei aflate în curs de judecată.

60. Astfel, interpretarea normelor de drept care formează obiectul sesizării are aptitudinea să determine rezolvarea raportului de drept dedus judecății, întrucât stabilirea conținutului noțiunii de „*spațiu minim locuit de debitor și familia sa*” va determina întinderea executării silite asupra imobilului teren sau, dimpotrivă, excluderea unei asemenea executări silite cu privire la teren.

61. Cât privește cerința referitoare la *noutatea* chestiunii de drept, aceasta reprezintă o condiție distinctă de aceea a inexistenței unei statuări a Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra problemei de drept care formează obiectul sesizării.

62. În absența unor criterii legale de determinare a conținutului acestei noțiuni, Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat, în jurisprudența sa constantă, că este îndeplinită cerința noutății atunci când chestiunea de drept își are izvorul în reglementări nou-intrate în vigoare, iar instanțele nu i-au dat încă o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial, ori dacă se impun anumite clarificări, într-un context legislativ nou sau modificat față de unul anterior, de natură să impună reevaluarea sau reinterpretarea normei de drept mai vechi (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 64 din 27 septembrie 2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1099 din 18 noiembrie 2021, paragraful 123 și jurisprudența acolo citată).

63. De asemenea, noutatea chestiunii de drept, în sensul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, poate constitui și atributul unei reglementări mai vechi, dar asupra căreia instanța de judecată este chemată să se pronunțe în prezent, atunci când aplicarea frecventă a normei juridice a devenit actuală pentru că textele de lege supuse interpretării suscită recent în fața instanțelor de judecată o dificultate a aplicării acestora și creează premisele apariției unei practici judiciare neunitare la nivel național (*idem*, paragraful 124).

64. În aceste coordonate de evaluare a cerinței noutății chestiunii de drept se constată că norma legală a cărei interpretare formează obiectul prezentei sesizări este inserată în această formă încă de la adoptarea Codului de procedură fiscală în anul 2015, iar această reglementare a existat și în conținutul vechiului Codul de procedură fiscală [art. 154 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003].

65. Așadar, norma legală supusă interpretării nu este una recent intrată în vigoare și nu se constată nici existența unui cadru legislativ nou sau modificat față de cel anterior.

66. Chiar dacă această reglementare are o vechime considerabilă, regăsindu-se în aceeași formă în cele două acte normative care au reglementat în mod succesiv materia, nu există o jurisprudență constituită cu privire la includerea sau nu a terenului în noțiunea de spațiu locuit.

67. Cum noutatea chestiunii de drept, în sensul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, poate constitui și atributul unei reglementări mai vechi, dar asupra căreia instanța de judecată este chemată să se pronunțe în prezent, atunci când aplicarea frecventă a normei juridice a devenit actuală, în evaluarea cerinței noutății, relevantă nu este atât data adoptării normei legale, după cum constant a subliniat Înalta Curte de Casație și Justiție, ci dezvoltarea unei jurisprudențe în materie, deoarece caracterul de noutate se pierde pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor (Decizia nr. 42 din 29 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 815 din 16 octombrie 2017, paragraful 64; Decizia nr. 56 din 28 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1193 din 8 decembrie 2020, paragrafele 75 și 78).

68. În contextul expus, rezultă îndeplinirea cerinței *noutății*, întrucât chestiunea de drept supusă interpretării nu a primit încă o dezlegare consistentă din partea instanțelor.

69. În ceea ce privește *caracterul veritabil și serios* al problemei de drept, aceasta presupune existența unei norme susceptibile de interpretări diferite, cu un grad de dificultate suficient de mare pentru a necesita declanșarea mecanismului de unificare a practicii judiciare.

70. În jurisprudența dezvoltată în legătură cu această condiție de admisibilitate, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat în mod constant că, în declanșarea procedurii pronunțării unei hotărâri prealabile, trebuie să fie identificată o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită, care să prezinte o dificultate suficient de mare în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și al înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecății.

71. Această condiție nu este îndeplinită în cauză, nici din perspectiva opiniilor teoretice exprimate și nici din cea a valorificării jurisprudenței instanței de contencios constituțional.

72. În acest sens se constată că, în relațiile depuse de către instanțele judecătorești, se regăsește o singură hotărâre atașată, respectiv Decizia civilă nr. 192/AC din 12 aprilie 2022, pronunțată de Tribunalul Neamț — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 12.665/279/2019, precitată (paragraful 43), în rest fiind dezvoltate exclusiv opinii teoretice. Cu o singură excepție (Tribunalul București, care în opinie minoritară susține, restrictiv, că sintagma „*spațiul minim locuit de debitor și familia sa*” se referă exclusiv la construcția casă de locuit, urmând ca aprecierea să se realizeze după criteriile Legii nr. 114/1996), prin raportare la aceleași dispoziții ale Legii nr. 114/1996, opinia judecătorilor a fost aceea că sintagma poate include terenul și dependențele aferente locuinței care formează cu aceasta o unitate funcțională în limita necesară pentru asigurarea cerințelor minimale pentru locuințe, astfel cum sunt stabilite în cuprinsul anexei nr. 1 din Legea nr. 114/1996.

73. Astfel, este de reținut că art. 2 lit. b) din Legea nr. 114/1996 definește locuința convenabilă ca o „*locuință care, prin gradul de satisfacere a raportului dintre cerința utilizatorului și caracteristicile locuinței, la un moment dat, acoperă necesitățile esențiale de odihnă, preparare a hranei, educație și igienă, asigurând exigențele minimale prezentate în anexa nr. 1 la prezenta lege*”.

74. Anexa nr. 1 din lege stabilește la lit. A drept cerințe minimale pentru locuințe, distinct de suprafața minimală prevăzută pe număr de persoane și categorii de spații, necesitatea îndeplinirii următoarelor criterii: acces liber individual la spațiul locuibil, fără tulburarea posesiei și a folosinței exclusive a spațiului deținut de către o altă persoană sau familie; spațiu pentru odihnă; spațiu pentru prepararea hranei; grup sanitar; acces la energia electrică și apa potabilă, evacuarea controlată a apelor uzate și a reziduurilor menajere.

75. Or, în acest context, Curtea Constituțională a stabilit, prin Decizia nr. 804 din 5 decembrie 2019, că norma prevăzută de art. 242 alin. (3) din Codul de procedură fiscală este clară, precisă și predictibilă, iar dispoziția legală la care aceasta face trimitere este cea din anexa nr. 1 a Legii nr. 114/1996, astfel că determinarea suprafeței afectate unității funcționale ce servește unui spațiu minim de locuit se face, în concret, utilizând criteriile din această din urmă lege.

76. Prin urmare, chestiunea de drept ce face obiectul judecății *nu constituie o problemă de drept veritabilă și dificilă*, câtă vreme instanța investită cu o astfel de problemă litigioasă are a se raporta la interpretarea dată art. 242 alin. (3) din Codul de procedură fiscală de instanța de contencios constituțional, urmând a cerceta, de la caz la caz, care sunt elementele proprietății imobiliare supuse executării silite apte a întruni cerințele prevăzute de lege pentru caracterizarea spațiului de locuit ca o unitate funcțională.

77. Chiar dacă actul normativ care conține noțiunea de „*spațiu minim locuit*” nu o definește, chestiunea de drept dedusă judecății referitoare la interpretarea conținutului acestei noțiuni nu este una dificilă; pe de o parte, se impune aplicarea regulilor de interpretare prevăzute de Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că, în lipsa unei definiții legale în actul normativ care consacră acest termen, interpretul legii trebuie să pornească de la baza legislativă existentă; pe de altă parte, Curtea Constituțională, exercitându-și atribuția sa de verificare a conformității normelor legale cu cele constituționale, a confirmat constituționalitatea textului art. 242 alin. (3) din Codul de procedură fiscală prin corelarea sa cu dispozițiile Legii nr. 114/1996.

78. Cât timp instanța constituțională a explicat de ce norma indicată nu suferă de neclaritate prin trimiterea la noțiunile din conținutul Legii nr. 114/1996, constituționalitatea normei susținându-se prin chiar această conexiune, atunci interpretarea prevederilor art. 242 alin. (3) din Codul de procedură fiscală se face prin prisma acestei legături în baza căreia se va verifica în ce măsură terenul și dependențele aferente casei de locuit formează împreună cu aceasta o unitate funcțională.

79. Or, scopul fundamental al instanței supreme este acela de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii, printr-o jurisprudență obligatorie, în cadrul mecanismelor de unificare jurisprudențială; rolul decizional conferit instanței supreme urmărește înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării și aplicării normelor ce sunt emise de legiuitor, fără a se putea substitui acestuia.

80. În concluzie, în cazul prezentei sesizări, mecanismul de unificare a practicii judiciare prin pronunțarea unei hotărâri prealabile nu poate fi activat, atât timp cât legiuitorul a instituit anumite condiții de admisibilitate, restrictive și cumulative, și nu toate acestea sunt îndeplinite, în sensul celor enunțate anterior.

81. Pentru aceste considerente, în temeiul art. 519, cu referire la art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Giurgiu — Secția civilă, în Dosarul nr. 13.352/236/2021, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

În noțiunea de „spațiu minim locuit de debitor și familia sa”, utilizată de art. 242 alin. (3) din Codul de procedură fiscală, se includ terenul cu destinație curte și grădină și dependențele aferente casei de locuit și care formează, împreună cu aceasta, o unitate funcțională?

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 11 decembrie 2023.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

